

JUGOSLAVJANSKI
STENOGRAF.

IZDAVATELJ I UREDNIK :

ANT. J. BEZENŠEK.

Izdaje se vsaki mesec 20. dne.

Uredništvo i uprava :

v Petrinjskejš ulici br. 365.

Stoji na celo leto 2 for. 50 n.,

na pol leta 1 for. 30 n.

Rókopisi se ne vraćajo.

Povest običnega pisma i stenografije.

(Dalje.)

Stenografija pri Slavjanih.

Pri Rusih nahajamo vže prej, nego je Gabelsberger svoj sostav izdal, razne pojave o stenografiji, bodi izvorne, bodi po francoskih ali angleskih sostavih posnete. Med prvimi se nam imenuje sostav prof. Volka v Peterburgu, ki je neki proti koncu 18. stotletja živel ter po vlastnem sistemu govore bilježiti znal. L. 1820 priredil je baron Korf francoski (Astierov) sostav za ruski jezik, a stvar je ostala bez posebnega uspeha. Bolje bila je sprejeta metoda, koja je general Ivanin na francoskej podlogi objavil l. 1858. t. j. za časa, ko se je javno ustmeno sodnijsko razpravljanje v Rusiji započelo. — No niti ta sistem nije zadovoljeval vsem zahtevom; zarad tega se je obrnilo rusko ministerstvo na kr. stenogr. institut v Draždanih, da mu svetuje o raznih stenografskih metodah. Med tem je car, zaslišavši mnenje ministerskega světa o tem, kako mora ministerstvo postopati, da reformaciju pravosodja uspešno provede, izvolil ukazati, da ima minister pravosodja zajedno z ministrom nauka skrbno pretresovati dalnje mere glede razvoja stenografije na Ruskem i njene porabe v pravosodju. (Vid. Journal e. rus. pravos. ministerstva za november 1865).

Da se ta ukaz izvede, postavila se je posebna komisija pod predsedništvom kuratorja St. Peterburgskega učiteljskega zbora, koja je po daljšem razpravljanju odločila, da se ima razpisati premija za poseben ruski stenogr. sistem ali pa za najbolje priredjenje tujih metod za ruski jezik. Vsled tega došlo je 28 del, ki so se natecala za premijo, pa nobeno nij postavljenim zahtevom popolno odgovarjalo. A smatralo se je, da je Gabelsbergerjev sistem, kakor so ga baron Tornav i prof. dr. Zeibig i tudi urednik Olhin za ruski

jezik priredili, sposoben, da se nauku v stenografiji za podlogo dá; isto tako staro-Stolzeov sistem. V boju, ki se je na to med tema dvema metodama počel, zmagal je Gabelsbergerjev sistem.

Po tem sistemu se sedaj službeno stenografira pri carskem senatu, pri viših sodnijah v Peterburgu, pri sodnji v Charkovu, Odesi itd. Charkovski stanovi („zemstva“) skrbе za razširjevanje stenografije s tem, da plačujo učitelje te znanosti i da dele stipendija marljivim učencem.

Čehi upoznali so se najprej z Gabelsbergerjevim sostavom v prevodu prof. Hegerja l. 1844. Jur. Krousky, sedajni učitelj stenografije na praškem vseučilišču, i Simon Bleyer nadaljevala sta marljivo po Hegerju početo podučevanje v stenografiji. L. 1859 osnovalo je 36 oseb v Pragu prvo sten. društvo pod predsedništvom Henrika Fügnerja, moža, ki je bil za stenogr. umetnost jako navdušen. Ta je razpisal premijo 25 dukatov za najboljše priredjenje Gabelsb. sostava za česki jezik. Ker pa od prispelih del nij nobeno popolno zadovoljevalo, naložilo je stenogr. društvo navlašč za to sestavljenaj komisiji, da priredi zaželjeni sostav. V to komisijo bili so izbrani sledeči členovi stenogr. društva: Ed. Novotný, Fr. Brzobohatý, Josip Faigl, E. Konrád, Josip Novotný, Aleš Stáně i Fr. Tauer. Njihovo delo priobčilo se je l. 1863 pod naslovom: „Těsno-
pis český dle soustavy Gabelsbergerovy, sestaven komisí l. pražského spolku stenografů.“ Še tistega leta se je ta sistem praktično rabil pri razpravah deželnega zbora v Pragu. Ta knjiga doživela je l. 1871 tretje izdanje, a sedaj se pripravlja vže četvrto. Društvo, znano pod naslovom „první pražský spolek stenografů Gabelsbergerských“, deluje jako blagotvorno za razširjevanje stenografije ne samo med Čehi, nego tudi med drugimi slavjanskimi narodi, ker mu stoje na čelu možje, ki razume svojo stroko ter so navdušeni za to umetnost. Sedaj so v odboru Fr. Tauer, prof. Pražák, dr. Ruda, dr. Thürtl, dr. Růžička, S. Talovic i dr. Rosický. Letos šteje društvo 115 členov. — Stenografskih (dijaških) venčkov je v novejem času po českem tudi nekoliko nastalo, n. pr. v Jičinu, Pilznu; klub stenografov v akad. čtenarskem spolku v Pragu i Beču itd. Stenografski bureau v saboru obstoji iz 16 oseb, ki so v stanju česki i nemški stenografovati. Ravnateljja sta Fr. Prill i Josip Novotný. Razven tega se česka stenografija upotrebljuje pri razpravah mestnega zbora, pri gospodarskih skupščinah, pri javnih znanstvenih predavanjih na vseučilišču i drugod.

L. 1865 postavilo je ministerstvo za nauk i bogočastje v Pragu državno-izpitno komisijo za nemško i česko-slavjansko stenografijo.

Česka stenografska literatura jako lepo napreduje; razven družtvenega organa (Těsno-
p. listý) i prikladnih naučnih sredstev izišlo je vže mnogo drugih strokovnih del većinoma na trošek sten. društva.

(Konec).

Stenografija i mišljenje.

Razpravljati i dokazivati u naprednom devetnajstom vieku o koristi stenografije značilo bi *σύχα εἰς Ἀθῆνας* (= vođu u Savu). Ta to je jasan faktum kao bieli dan, to je evidentno. Čovjek, koji to nevidja, koji o tom dvoji, ili je pače protivnoga mnienja, ide u kategoriju onih ljudi, koji jošte dandanas o koristi željeznice, parobroda i brzjava uvjereni nisu. Tu mora biti uzrok posvemašnja duševna ograničenost ili sliepoća, proti kojoj neima uztuka. Da se ipak toj skromnoj ali prekrasnoj znanosti na sve strane kud gledneš tako sporo otvaraju vrata, uzrok je po mom mnienju utilistični princip našega vieka, kojemu se dobranih 90% sveukupnoga čovječanstva uprav servilno klanja. Istinitost tih rieči mogao bi žalostnimi dokazi podkriepiti, nu da neduljim, preći ću na zadatak, koji mi je golo iskustvo rieč bi narinulo, — naime, kako stenografija pospješuje duševnu aktivnost.

Ako pratiš stenografskim pismom govornika, ili znanstveno, misaono predavanje učitelja, ideš ne samo pukim pismom uzastopee njegovim riečim, već i mišlju, — ti misliš s njim uporedo. Njegove i tvoje misli moraju psihologičkom nuždom teći paralelno, kaošto je paralelna kolotečina dvajuh jednoosnih kolesa. Obojica bo imadete isti cilj pred sobom, naime — predmet, o kojem je govor — i taj je os misli. — Jedina je razlika medju vama, što je govornik regulator tvojega mišljenja; on ti rieč bi naznačuje smier, kojim imade udarati koleso tvojega mišljenja. Tako će pomnu stenografu lebditi već pred očima u svoj slici apodoza periode, kojoj govornik tek protazu svršava, što kod pisatelja s običnim pismom nikako biti nemože. On bo imade pune ruke i prieko glave posla sa redanjem materijala, kojega je govornik — kao vulkan lave — pred njega nasipao, nekmo li da misli na ono, što će tek doći, i naravnom nuždom mora doći.

Stenograf dakle nebilježi mekanički što ide iz ustiju govornika, već on svojimi misli prodire i u samo misaono skladište njegovo. Pismo mu zato daje vremena, a logički savez govora nuka ga na taj duševni rad. Stenograf se dakle pišuć usavršuje u mišljenju, koje jedino „dieli čovjeka od drva i kamena“, kako veli umni Pascal.

M. Vamberger.

Dalibor.

(*Česka legenda iz XV. stoletja*)

Stenogram je na str. 76. „priloga“.

I.

Zakaj imajo prebivalci grada Dalibora danes toliko posla? Sluge preletavajo z brzimi koraki puste dvorane, s kojih bogato

okrašenih zidov so pobrali grbe starih vladarjev. Orožnica je pusta, Pobrali so iz nje oklope, meče, puške i muskete. Dvorišče je polno osedljanih konjev, koje so suličari neprenehoma vodili; konji so razgetali pod težkimi sedli, ki so se lesketali od suhega zlata i dragega kamenja. Pred vrati drže sokolarji na paličicah oblečene sokole, a neprestano se razlegajo glasovi suličarjev, ki zadržavajo falango psov.

V sredi dvorišča zlagajo dvorjani na gomilo jelova i borova debela, da naprave grmado. Sedaj so grmado naložili, sedaj vzdignili i vžgali. Kaj bi imela sežgati ta grmada? Vendar ne kakega apostola, proroka ali zločincea? Vendar ne bode Hus od mrtvih vstal? Vendar ne bodo Čehi po tolikih letih krvavega boja, po tolikih obžalovanih žrtvah, vendar ne bodo sedaj oni sami v svojej besnej zaslepljenosti sežgali svojih vlastnih prorokov? . . .

Ali pogledjte gozd, kojega veter v daljini pripogiblje, vidite-li tamo ono gomilo ljudij, ki so jih oblili žarki solnea na zapadu? Oni se približuju v množini, katera zadaje spoštovanje, prešli so polja, prešli gričke in ravninice. Oni dohajajo jedni od severa, drugi od juga, a vsi hite v grad Dalibor. Gotovo je tu silen gospodar, ker se toliko junakov skuplja okolo njega?

Dvorišče je vže pretesno množini, obkopi i otvrdenja gradska natlačena so z ljudmi. Narod je napolnil vsak prostorček, vsak kotič.

— Zakaj nas je neki sklical gospodar? vprašali so jedni.

— Kaj bode neki sežgal na tej grmadi? vprašali so drugi.

— More biti bode to maščevanje sodnikom, ki so izdajniško vbili našega Husa?

Na enkrat glasniki zatrobe v troblje, i Dalibor se prikaže na galeriji grada svojega.

Svet potihne, a gospodar začne govoriti:

„Zvesti moji sluge, prinesite mi simo vsa znamenja mojega plemskega rodu, grbe i ščite z grbi, ki so me do sedaj ločili od naroda mojega. Vrzite jih tu na to-le grmado, naj jih požre plamen, i naj jih zbríše, kakor jim je moj razum zbrisal moč v svesti mojej!“

A pokorni sluge pometáli so v gorečo grmado ščite okrašene z grbi, i vsa znamenja plemena Daliborovega, i zastave na katerih so bili grbi izvezeni z lastnimi rókami njegovih prednjakov.

Ko je gospodar videl, da je ogenj požrl vse stare spominke njegove rodovine, reče: „Od sedaj, narod moj, nij ničesar, kar bi me od tebe ločilo, ničesar, kar bi me od tebe razlikovalo. Moja moč je tvoja moč. Jaz hočem deliti s tebo tvojo osodo. Nesreča naše domovine veže nas za zmirom. S tebo hočem jaz rešiti našo milo domovino, našo oskrunjeno vero; dà oboje bodem rešil, ako v pomoč pozovem vodjo našega, Žiško, rešil ju bodem, pod znamenjem njegove čaše!“

„Tu so moji bojni konji, ki od radosti razgečejo, tu sablje, tu puške moje stare, koje še lahko v borbi rabimo. Na orožje, bratje! Na orožje drugi, moji! Naprej, pojdimo v gozde, preko bregov kakor stari Taboriti. Naprej! da se borimo s sovražniki naše vere i naše domovine!“

Navdušen narod z veseljem odobri poslednje besede Daliborove. I v sredi vzburjenosti videlo se je, da se orožavajo, poskakali so na konje, uredili se, i kakor iz jednega grla kričeči: „Za našo vero, za našo domovino!“ odjahali so.

I evo, pogledjte ovo četo, kako jaha preko mostovžev, ki so bili preko obkopov grada Dalibora. Mesec se zreali v sjaju njihovih sulic i oklopov.

Krvava svetlost grmade pisala je s plamenimi črkami po svodu nebeškim zgodovino isto tako krvave borbe, ki je stresla prestol kralja Ladislava

Četa Daliborova postajala je vsaki dan večja, dobrovoljci so neprenehoma prihajali. Stara pesem husitskih borilcev razlegala se je po gozdih. Vojska kraljeva bila je večkrat premagana; i zastave, na kojih se je lesketala čaša, bile so vže okrašene z lipovim vencem — znamenjem zmage.

Kralj Vladislav nij mogel več brzdati svoje jeze. On zjedini moči, da jih postavi nasproti borilcem, koji so v imenu Husovih načel pod vodstvom Daliborovim zatirali njegove čete.

On razpiše darilo na glavo vodje odpadnikov.

Nekega dne — ravno je solnce izhajalo — videlo se je, da se iz daleka približuje Daliborovemu stanu vojak v jeklenem oklopu, da jaše pred konjiki, ki so oboroženi kakor kraljevske čete. Straža odvede ga pred vodjo, i on mu reče, da je zapustil kraljevsko vojsko, i da je prišel k njemu, da se bori za sveto stvar. Dalibor sprejme ga kakor brata.

Vojaki so mu prisegli ter obečali, da ga provedejo po noći mimo kraljevske vojske, izbegavajući neprijateljske straže, i da mu bodo s tem lahko zadobiti zmago.

Črna noć se vleže na zemljo. Ogenj v taboru je pogasnil, bojni redi Husitov otidejo molče. Nepoznani vojak i Dalibor bila sta jim na čelu. Čete prejdejo griče i gozde, ter tamo zavijejo v nek ozki klanec. Na enkrat zagrme puške od svih stranij. Krik „izdaja“ razlega se med redovi Husitov. Dolgo so se trudili potem glavari, da opet popeljejo v boj drugove svoje, čakajući zapoved svojega vodje. Ali vse je bilo zastonj. Dalibor je bil izdan, odveli so ga neznanij vojak i v zasedo, i vže so ga okovali v težke okove. Bil je v rókah svojih sovražnikov.

(Konec).

D o p i s.

Iz Maribora meseca oktobra.

Občno poznato je, da se narodi ne odlikujejo le po svojih činih v bojih, temuč še bolj po modrej organizaciji in posebno po znanostih, katere ta ali oni narod ima. To syedoči zgodovina in vsakdanja skušnja. Ozrimo se na Atenčane in Špartance; prvi, akoravno manj hrabri kot drugi, so za nas in bodo za vse čase bolj važni in bolj znani zavolj znanostij, ki so se mej njimi gojile. Za to pa tudi vsak narod znanosti spoštuje in zraven može, ki znanosti gojijo. Vsakdo želi, da on drugi udje tistega naroda koristne znanosti poznavaajo in skrbi po svojej moči za vpeljanje takih znanosti. Med znanosti, ki so v novejšem času jako napredovale, ter so za izobraženca zelo potrebne, spada tudi stenografija ali tesnopsis. Ta znanost je dovršena v sostavu Gabelsbergerjevem za nemški jezik, i ta sostav je skoraj v vse moderne evropske jezike prenešen; predelan je tudi za slovenski jezik, da, od našega rojaka g. Antona Bezenškega, v Zagrebu tako predelan, da ugaja isti sostav Slovincu, Hrvatuu in Srbuu. Ta sostav, katerega on javlja v listu, uže drugo leto v Zagrebu izhajajočem „Jugoslavjanskem Stenografuu“, je vreden, da se ga nauči vsak mlajši izobraženec. Da se Slovinci za ovo znanost tudi zanimajo, kaže to, da je med naročniki lista 80% Slovencev; v resnici lepa številka, — al je-li s tem tudi zagotovljeno, da se vsi naročniki učijo stenografije?

Bog ne daj! a mogoče je, da večina le list podpira, a ga potem še ne pogleda, imamo v tem obziru žalostne izkušnje!

Dijaci se, kakor se nam zdi, zanimajo za to znanost; imajo namreč dijaci mariborske i novomeške gimnazije tako imenovane „stenografske venčke“, v katerih se pod vodstvom stenografije veččega sošolca vadijo v stenografiji. Da bi se trud pri ustrojevanju takih društev olajšal, objavljen je v 8. br. „Jug. Sten.“ načrt pravil stenografskega venčka. Namen je dober, a misel se ne da izpeljati, kajti po teh pravilih postane „venček“ „društvo“ (Verein) i to je srednješolcem prepovedano. A ta pravila dovela so me na drugo misel, in drznem si jo tukaj javiti.

V naših čitalnicah, posebno po mestih, je mnogo udov, kojim bi stenografija dobro služila, (duhovnikom, učiteljem, raznim uradnikom itd.) Ako bi je bili večči, ne bi se jim več godilo tako, kakor Goetheju, ki je namreč mnogokrat v glavi imel stihe, a preden je vse zapisal, je vže nekatere tudi pozabil.

Ker bi torej stenografija vsem koristila, in za samouk deloma nemajo časa, deloma pa bi jim tudi težave delal, bilo bi gotovo primerno, ova pravila nekoliko preurediti i zahtevanju „stenografskega venčka na čitalnici“ prirediti. Gotovo je povsodi jeden stenografije večči ud, in 3—4krat na teden bile bi lahko ure za stenografijo, vsakdo nekaj plača, da se za ta denar kupi tablja in druge

potrebne reči. Ako pa ga med udi nij stenografije veščega, bi to lahko oskrbel večji, stenografije vešči dijak; gotovo se pri tem nikdo ne bode izpodtikal na tem, da tolmači stenografijo dijak, in da se on od mlajšega učiti mora; pri tem nij treba gledati na osobo, ampak na — stvar.

A ovi venčki ne bi prinašali samo tistim, ki se stenografije naučijo mnogo koristi, nego tem pótém bi se gotovo tudi skoraj utelesila misel g. Bezenška, ustanoviti, po združenju vseh teh venčkov, velik stenografski venec ali „jugoslovensko stenografsko društvo.“ — Taka stenografska društva imajo z majhnimi izjemami vže skoraj vsi evropski narodi, in mi bodemo le tem pótém skoraj do-nj prišli, drugače pa nam bode še dolgo čakati.

Kako se toraj po čitalnicah čita, poje, pleše i na tarčo strelja, naj se odsihmal stenografuje.

Iz „Slov. Naroda“.

Stenografska literatura.

„*Stenografische Unterrichtsbriefe*“ za samoučenje stenografije po sustavu Gabelsbergerovu od K. Faulmanna (A. Hartlebenova naklada u Beču), koje smo već u posliednjem broju napomenuli, imamo pred sobom sada u dalnjih 3 svezcih (4—6). Iz ovih moći je opet izkušénoga učitelja prepoznati, koji razumije novim osvjetljenjem učevnoga materijala i opetovanju onu istu zanimivost kaošto novosti dati. Spisatelj počimlje u 5. listu pravila, koja je u prijašnjih o spajanju znakova potanko naveo, alfabetično sastavljati onako, kaošto ih nalazimo u Gabelsbergerovu izvorniku, koji osebjunosti pojedinih znakova oštro iztiče i time siguran napatuk za pisanje svake rieči pruža. Uz to navadjaju se pravila o kraćenju rieči, koja omoguće mjesto pojedinih izreka upotriebljivati anekdote i manje pripovjedke u svrhu vježbanja u čitanju i pisanju. Osobito su vježbe u pisanju uslied podstavljenih im brojeva instruktivne, jer ti brojevi se nanašaju na prijašnje §§., te tako kod svake rieči kažu, kako se ima pisati. — Djelo biti će podpuno u 24 svez., kojih svaki samo 25 novč. stoji.

Glasnik.

„Slov. stenografski venček“ snuje se — kako nam pišu — na gimnaziji u Ljubljani. Očekujemo poblížjih vjesti.

Na kr. gimnaziji u Zagrebu upisalo se je osim onih, koje smo u prošlom broju napomenuli, kašnje u I. stenografski tečaj još 16, a u II. tečaj još 2 djaka, tako da imade sada zajedno s prijašnjimi 52 ukupno 70 djaka. Uslied toga morala se je u I. tečaju načiniti paralelka. — Ovom prilikom vriedno je napomenuti radostan taj pojav, da se od strane sl. ravnateljstva gimnazije i od pojedinih članova prof. sbora sve to veća pažnja tomu predmetu posvećuje, pa radi toga možemo najljepše nade gojiti glede budućnosti naše znanosti u hrv. zemlji.

Listovnice.

Listovnica uredništva. G. X.: Članak, koji ste nam poslali kao odgovor na ono nekoliko „stenografskih pacaka“, koje se nalaze u „S. Z.“ br. 9. i 10., nemožemo primiti, jer nam se načini shodno, upuštati se u tom pogledu u kakvu dalju polemiku s g. piscem onih „pacaka“, koji gospodin je — kako ondje sám priznaje — prije t. j. pr 3 godine svoga djakovanja „slučajno“ i sam stenografisao po „Stolzu“, a da i treće „baš“ po „Gabelbergeru“, pa je kasnije „post tot discrimina rer“ išao do toga uvidjenja, da će biti najbolje za njega, ako hvali i brani dosov sustav te ga priredi za srbski jezik, a to onako, „da su u „s“ koji „afiji“ sve mane (!) toga sustava uklonjene, a vokalizacije upravo i „s“ se vokal kao i u običnom pismu izpisuje, a opet ide tako isto brzo, te je ona po tome prostija i od originala“. (Was Teufel? Uredn.) [Verba ipsissima str. 140. „S. Z.“] A načini nam se to shodno s toga razloga, jer držimo, da će biti pitanje glede vrijednosti pojedinih stenogr. sustava riješeno — ako već nije — takodjer bez g. dr. Riste Mihajlovića i gosp. nedoktora X. Ako se pako pokaže potreba, u toj stvari s našega gledišta i s obzirom na naše okolnosti koju reći, budite g. X. uvjereni, da nećemo propustiti učiniti svoju dužnost. Za sada kažemo samo to: pošto se odnosni napad netiče neposredno našega za slov., hrv. i srbski jezik priredjenoga sustava, nego se tiče originalnoga sustava Gabelbergerova, kojega su u prvom redu drugi braniti pozvani, ako bi bilo od potrebe, te se naša stvar samo nuzgredno napominje, pa nam se takodjer ništa temeljita i osobita neprigovara, to nemamo pravoga povoda, osvrnuti se poblize na dotične članke. U ostalom, što se tiče prigovora, da se u našem listu piše „sasvim jednako“: „srećno“ i „srdačno“, „so“ i „samo“, „rid“ i „preda“, to nije istina. Tko ima zdrave oči, neka izvoli suditi, da-li to stoji? Isto tako je posve kriva tvrdnja g. pisca, „da je znak za z kako gdje, čas z čas sv“. Znaka za č i lj pa zato nema, jer ga netreba neobhodno; slovenski pravopis medju č i é niti nepravi razlike, nego je č=é. Istim pravom moglo bi nam se s gledišta hrv. pravopisa prigovarati, da nerazlikujemo medju e, ie i je. Nu to se nam dosada nije dogodilo, jer se mora uvijek na um uzeti, da ima stenografija drugu svrhu, a ne da služi možda filologom za bilježenje njihovih korjena; u obće dielimo nazor znamenitoga strukovnjaka Faulmanna, koji veli: „Die sogenannte Rechtschreibung will die Schrift deutlicher gestalten als die Sprache, sie will die Homonimität in der Schrift aufheben, obgleich sie dazu doch keine Macht hat“.

Listovnica administracije. G. M. L. v Ptuju: Hvala; imate 10 novč. na dobro za l. 1878. G. J. K. u B. Pišete nam, da ne znate, je-li ste naš list za lani i letos već platili, ili ne, i koliko ste nam dužni. **Odgovor:** Za lani poslali ste dne 17/7. 1876 samo 1 for., a za letos još ništa; dakle ste nam na dugu 2 for. 90 novč. Tako i može biti još koji drugi nezna, da-li i koliko nam je dužan, pa zato ćemo u budućem broju svim javiti, koji nam za lani i letos nisu svega platili.

Imenik naših p. n. abonentov.

(Po redu kakor so se prijavili i plaćali). Gg.: Mato Mesić, prof. sveučilištni itd. u Zagrebu. — V. Lavrenčak, davkarski adjunkt v Voitsbergu. — J. Nemanić, filozof v Beču. — Fr. Cikota, gimnazijalac u Senju. — Iv. Strojani u Trogiru (Dalmacija). — Lad. Potočnjak, občinski bilježnik u Čavlah. — Davorin Fermeve, pravnik v Gradeu. — L. Starčević, nadporučnik 48. pukovnije u Eisenstadtu. — N. Drndarskij, kuncelista u Modošu kod Bečkereka. — Blaž Košara pri St. Lovrencu v Istriji. — M. Sablačan, trgovac v Glinjah na Koróškem. — Ľasar P. Kraljev u Pančevu. — Adolf pl. Kappus v Kamni gorici. — Nace Sušteršić, dijak v Novem mestu. — J. Kalafatić, realni učitelj u Belovaru. — N. Teodorovits u Idvoru (Banat). — Dr. Isidor Kršnjavi u Monakovu. (Dalje).

Veselje mladosti.

(Petar Preradović.)

o d o d!
e r g h o r,
e d n h,
e v g o n,
v o s j . b,
o f o d-

o d o d!
e r g h o r,
e v g o n,
v o s j . b,

o d o d!
e r g h o r,
e d n h,
e v g o n,

o d o d!
e r g h o r,
e d n h,
e v g o n,
v o s j . b,

c d c d!
 c d f g p,
 q r s p,
 m n o p
 c d f g h,
 m n c d -

c d c d!
 q r s p,
 m n o p,
 v w x y z
 c d, e f g,
 m n c d -

c d c d -
 e f g h i,
 j k l m,
 n o p q r,
 s t u v,
 w x c d!

Znamenite izreke.

m n o p q r s t u v w x y z - m n o,
 m n o p q r s t u v w x y z, a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z.
 m n o p q r s t u v w x y z, a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z.
 m n o p q r s t u v w x y z, a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z.
 m n o p q r s t u v w x y z, a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z.
 m n o p q r s t u v w x y z, a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z.

Dalibor.

to see, 15° f.

1.

for a 7' 22' 22" 20 - 2 7' 6" 20 20
 of 2' 22' 22" 20 20 20 - 2' 20" 20 20
 20 20 20 - 2' 20" 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20

2' 20" 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20

2' 20" 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20
 20 20 20 20 20 20 20 20 20 20

2' 20" 20 20 20 20 20 20 20 20
 2' 20" 20 20 20 20 20 20 20 20

To / the
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

[...]

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.
 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.
 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.
 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70.
 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.
 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.
 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50.
 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.
 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70.
 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80.

Stenografske slike.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.